raadsvoorstel

Agendapunt 2023, nr. XII-pm
Zaaknummer 2233848
Te behandelen door S. Metaal-ten Dolle

Onderwerp: Verzamelbesluit bevoegdheden Omgevingswet

Aan de raad,

Inleiding
Met de invoering van de Omgevingswet (Ow) is er sprake van een omgevingsplan van rechtswege. De bestaande regels uit onder andere onze bestemmingsplannen en beheersverordeningen (voor zover aanwezig) gaan over in het omgevingsplan. Voor initiatieven die niet passen binnen dit omgevingsplan kan, net zoals nu, het omgevingsplan aangepast worden of er kan een vergunning verleend worden voor het afwijken van het omgevingsplan (buitenplanse omgevingsplanactiviteitvergunning, voortaan: bopa).

De Ow bepaalt dat het college bevoegd is voor het verlenen van de omgevingsvergunningen (ook al wijken die af van het omgevingsplan) en dat de raad bevoegd is voor het wijzigen van het omgevingsplan.

De Ow biedt de gemeenteraad echter ook de mogelijkheid aan te geven voor welke bopa's (= in afwijking van het omgevingsplan) hij als adviseur moet worden aangewezen. Daarnaast kan de gemeenteraad besluiten in welke situaties zij haar bevoegdheid tot het vaststellen van het omgevingsplan aan het college wil delegeren.

Met voorliggend besluit legt u vast in welke gevallen u bindend advies geeft voordat een bopa kan worden verleend of geweigerd.
Daarnaast stelt u vast welke onderdelen tot het wijzigen en vaststellen van het omgevingsplan gedelegeerd worden aan het college van B&W, om snellere besluitvorming te bewerkstelligen.
Verder verklaart u de bruidsschat voor het omgevingsplan onverkort van toepassing tot een nader te bepalen moment en beslist u over het moment van inwerkingtreding van dit besluit.

Om ruimtelijke initiatieven na de invoering van de Omgevingswet goed te kunnen behandelen, moet de gemeenteraad bij voorkeur vóór invoering van de wet besluiten nemen over deze bovengenoemde onderdelen.

In bijlage 1 en 2 is achtergrondinformatie beschikbaar over het bindend adviesrecht en delegatie.

Voorstel
1. Gebruik te maken van uw adviesrol onder de Omgevingswet door uzelf als adviseur aan te wijzen als bedoeld in artikel 16.15a, aanhef en onder b, onder 1° van de Omgevingswet bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit die valt binnen de categorie van gevallen 'Projecten die niet in overeenstemming zijn met een door de raad vastgesteld ruimtelijk kader zoals een beleidsnota, stedenbouwkundige visie, structuurvisie, gebiedsvisie, masterplan of projectplan';

2. Gebruik te maken van de mogelijkheid tot het delegeren van het vaststellen van delen van het omgevingsplan aan het college van burgemeester en wethouders voor de volgende situaties:
    a. het in overeenstemming brengen van het omgevingsplan met een onherroepelijke omgevingsvergunning voor een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 4.17 van de Omgevingswet;
    b. het aanpassen van het omgevingsplan voor zover het binnen het vastgestelde ruimtelijk beleidskader past;
    c. het aanpassen van het omgevingsplan voor zover dat onder de Wet ruimtelijke ordening als wijzigingsbevoegdheid in een bestemmingsplan opgenomen was;

d. het corrigeren van verschrijvingen, verkeerde verwijzingen, omissies en inventarisatiefoutjes in het omgevingsplan en de toelichting;
e. het toevoegen en/of wijzigen van begripsbepalingen voor zover dit geen wezenlijke wijzigingen voor de fysieke leefomgeving tot gevolg heeft;
f. actualiseren op verdwenen waarden en nieuwe werkelijkheden (archeologie, bomen, etc.);
g. aanpassen referenties en verwijzingen, normstellingen, meetmethoden, etc.
h. het aanpassen van informatieproducten van het omgevingsplan;
i. het aanwijzen, wijzigen en schrappen van gemeentelijke monumenten;
j. het toevoegen van die onderdelen uit de gemeentelijke verordeningen die beleidsneutraal overgeheveld worden naar het omgevingsplan;
k. wijzigingen die noodzakelijk zijn vanwege gewijzigde hogere wet- of regelgeving, wanneer deze wijzigingen geen politieke afweging behoeven;
l. het nemen van een voorbereidingsbesluit met het oog op het wijzigen van het omgevingsplan;
m. het beleidsneutraal overzetten van regels uit het Invoeringsbesluit Omgevingswet naar het omgevingsplan (Bruidsschat omgevingsplan);
n. het aanpassen van het omgevingsplan ten gevolge van door het rijk of de provincie opgelegde instructieregels, die geen enkele afwegingsruimte bieden voor de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders;
o. het opnemen van nieuwe ontwikkelingen die onderdeel uitmaken van de categorieën waarvoor geen adviesrecht geldt.

In afwijking van bovenstaande punten wordt het wijzigen van delen van het omgevingsplan niet gedelegeerd als het voorgenomen besluit naar het oordeel van het college zodanig ingrijpende gevolgen kan hebben dat het noodzakelijk is dat besluitvorming door de raad plaatsvindt.

3. De bruidsschat voor het omgevingsplan onverkort van toepassing te verklaren tot een nader te bepalen moment.

4. Dit verzamelbesluit in werking te laten treden vanaf het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

Relatie met (huidig) beleid
Volgens planning zal de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking treden. Het is zaak dat vóór de inwerkingtreding van deze wet de noodzakelijke besluitvorming heeft plaatsgevonden.

Beoogd(e) effect(en)
Een van de verbeterdoelen van de Omgevingswet is snellere en betere besluitvorming. De Omgevingswet vraagt ons te kijken op welke wijze wij uitvoering kunnen geven aan deze verbeterdoelen. Snellere besluitvorming moet ook bijdragen aan betere besluitvorming. Daarom worden deze in samenhang benoemd.

Het voorgestelde besluit zal bijdragen aan snellere besluitvorming. Voor de in het delegatiebesluit genoemde gevallen draagt u uw bevoegdheid tot het vaststellen van delen van het omgevingsplan over aan het college. Dit zal zorgen voor een kortere besluitvormingsperiode.

Argumenten

Ad 1. Gebruikmaken van de adviesrol onder de Omgevingswet door een categorie van gevallen waarvoor adviesrecht geldt aan te wijzen.
Het nemen van een besluit op een aanvraag om een omgevingsvergunning is een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. Als de raad adviesrecht heeft, moet het college advies vragen aan de raad voordat een bopa kan worden verleend of geweigerd. Het advies van de raad is dan in principe bindend.

Onder de Omgevingswet verandert de manier waarop de gemeenteraad bij de vergunningverlening wordt betrokken. Om vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet het adviesrecht te behouden, moet de raad een besluit nemen over de gevallen waarin hij advies wil geven vóórdat de Omgevingswet van kracht wordt.

De Omgevingswet werkt wat het adviesrecht betreft precies andersom dan de huidige wetgeving. De raad heeft op grond van de huidige wet altijd adviesrecht in bepaalde gevallen. De raad kan hier een uitzondering op maken. Dit kan door categorieën van gevallen aan te wijzen waarvoor de raad geen gebruikmaakt van het adviesrecht. Dit heeft de raad gedaan voor gevallen die in overeenstemming zijn

met een door de raad vastgesteld ruimtelijk kader. Onder de Omgevingswet heeft de raad geen adviesrecht, tenzij de raad zelf categorieën van gevallen aanwijst, waarover de raad wel adviesrecht heeft. Wijst de raad geen gevallen aan, dan heeft de raad geen adviesrecht. Binnen gemeente Winterswijk betekent dat in de praktijk dat de raad in dat geval ook geen adviesrecht meer heeft voor gevallen die in strijd zijn met een vastgesteld ruimtelijk kader.

De raad kan de huidige manier waarop hij gebruik van het adviesrecht onder het huidig recht heeft ingevuld voortzetten door te besluiten dat hij dat hij adviesrecht heeft in de gevallen die niet in overeenstemming zijn met een vastgesteld ruimtelijk kader. Nu is een verklaring van geen bedenkingen alleen vereist voor gevallen die niet in overeenstemming zijn met een vastgesteld ruimtelijk kader.

Op deze manier is de overgang naar de Omgevingswet neutraal wat betreft het adviesrecht van de raad. Het aantal gevallen waarin de raad adviesrecht heeft blijft gelijk en op deze manier zorgt het adviesrecht niet voor vertraging in procedures, noch voor een verhoogde vergaderdruk voor de raad. In essentie blijft dan de rolverdeling tussen de gemeenteraad en het college van B&W na de inwerkingtreding van de Omgevingswet onveranderd. De gemeenteraad stelt kaders vast, en het college geeft uitvoering aan deze kaders (en toetst of initiatieven passen binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders). Daarnaast houdt de gemeenteraad gedurende het beleids- en besluitvormingsproces de vinger aan de pols en stuurt op de gewenste doelen. Zie voor een extra toelichting bijlage 3.

Ad 2. In de onder voorstel 2 genoemde situaties het vaststellen van delen van het omgevingsplan te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.
De gemeenteraad is het bevoegd gezag voor het wijzigen van het Omgevingsplan. De gemeenteraad kan deze bevoegdheid (voor een deel) delegeren aan het college. De grondslag hiervoor ligt in artikel 2.8 Omgevingswet. De onder a t/m o opgesomde gevallen zijn op 8 november 2023 met de raadswerkgroep besproken. Door het delegeren van het vaststellen van delen van het omgevingsplan aan het college van B&W wordt voorkomen dat de raad met elke wijziging belast wordt door daar een besluit over te moeten nemen. Voor een toelichting op de genoemde situaties wordt verwezen naar bijlage 4. Het wijzigen van delen van het omgevingsplan wordt niet gedelegeerd als het voorgenomen besluit naar het oordeel van het college zodanig ingrijpende gevolgen kan hebben dat het noodzakelijk is dat besluitvorming door de raad plaatsvindt. Deze vangnetbepaling zorgt ervoor dat de reikwijdte van het delegatiebesluit wordt beperkt.

Ad 3. De bruidsschat voor het omgevingsplan onverkort van toepassing verklaren tot een nader te bepalen moment.
Onder de Omgevingswet worden veel regels die nu vanuit het Rijk zijn gesteld, de bevoegdheid van gemeenten. Deze regels staan niet langer in de wet en bijvoorbeeld het Activiteitenbesluit, maar komen in het omgevingsplan. Het gaat om regels waarbij de locatie bepaalt of de regels passend zijn. Wanneer het Rijk niets zou regelen voor de situatie voor de situatie na 1 januari 2024 en gemeenten nog geen regels hebben gesteld, zou er een gat vallen in de lokale regelgeving. Om dit gat op te vullen, heeft het Rijk de zogeheten bruidsschat opgesteld: een pakket aan regels vanaf 1 januari 2024 automatisch de bevoegdheid van de gemeenten. De bruidsschat is zo ingeregeld dat de huidige regelgeving gehandhaafd blijft, ook als deze niet direct relevant is voor de gemeente. Bij het inpassen van de bruidsschatregels in het definitieve omgevingsplan kan de gemeente besluiten om de regels alsnog te wijzigen, passend bij de wensen en behoeften in de gemeente. Door de bruidsschat nu over te nemen zoals deze is, neemt de gemeente de tijd om de bruidsschatregels op een goede en gedegen manier in te passen in het omgevingsplan. Hierdoor kan maat werk geleverd worden op verschillende locaties en kunnen de eventuele gevolgen hiervan beter in kaart worden gebracht.

Ad 4. Dit verzamelbesluit in werking te laten treden vanaf het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.
De onderdelen bindend advies en delegatie op grond van artikel 2.8 Omgevingswet zijn beschikbaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit verzamelbesluit treedt dan ook pas in werking op het moment dat de Omgevingswet zelf in werking treedt, naar verwachting op 1 januari 2024.

Financiële aspecten/risico's
N.v.t.

Juridische aspecten/wet- en regelgeving
Om ruimtelijke initiatieven na de invoering van de Omgevingswet goed te kunnen behandelen, moet de gemeenteraad vóór invoering van de wet besluiten nemen over de genoemde besluitonderdelen.

Communicatie/betrokkenenparagraaf
Dit besluit is intern voorbereid en voorbesproken met de raadswerkgroep op 8 november 2023. Er heeft geen externe participatie plaatsgevonden, omdat het een puur interne aangelegenheid betreft.

Vervolgprocedure/evaluatie
De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking.

Winterswijk, 28 november 2023

Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

de loco-secretaris,	de burgemeester,
M. Keur	B.J.J. Bengevoord